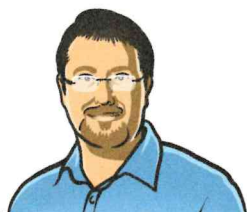

Elektrárny poskládané jako lego

Velcí i menší hráči v české energetice zkoušejí pospojovat malé elektrárny do větších celků

David Tramba
tramba@mf.cz

Vyrobít elektřinu není dnes žádné umění, ale s nadsázkou lze říci, že jistým druhem uměním je vyrovnat výrobu se spotřebou. S rostoucím podílem větrných a solárních elektráren, jejichž výkon se namísoto tržní logiky odvozuje od počasí, je tento úkol stále náročnější. Jedním z řešení, které stále více rozvíjejí energetické společnosti v Česku i jinde v Evropě, je takzvaná virtuální elektrárna.

Co si pod tímto pojmem představit? V podstatě se jedná o hledání správné kombinace různých druhů obnovitelných zdrojů energie, doplněných o regulovatelné zdroje – teplárny a plynové kogenerační jednotky. Cílem je vyhnout se situacím, kdy jsou výrobci elektřiny pokutováni za nadměrnou produkci, případně i vydělat v době, kdy je na trhu energie nedostatek.

Zatím nejkomplexnější virtuální elektrárnu se podařilo dát dohromady společností Amper Market vedené Janem Palaščíkem. Během posledních šesti let posbírala dohromady portfolio zdrojů o celkovém výkonu 300 megawattů. „Třetinu z toho tvoří teplárny, druhou třetinu větrné parky a zbytek připadá na ostatní zdroje včetně fotovoltaiky a bioplynových stanic,“ říká Palaščík.

Flexibilní elektrárny i odběratelé

Mezi největší zapojené partnery patří teplárenská skupina MVV Energie a ecoenerg, což je německý vlastník největšího větrného parku na českém území. Palaščík upozorňuje, že pro vlastníky solárních elektráren není tento model příliš atraktivní. Energetický regulační úřad totiž stanovil ceny tak, že se solárníkům vyplácí vyrábět za pevnou výkupní cenu, a nikoli v režimu

prodeje elektřiny na trhu s čerpáním zelených bonusů.

Následuje energetická skupina E.ON, která dala dohromady vlastní kogenerační zdroje a vodní elektrárny s teplárenskými zdroji externích partnerů. „Vedle regulace výroby se snažíme do regulačního trhu zapojovat též velké průmyslové zákazníky, jejichž technologie umožňuje po určitou dobu flexi-

Král virtuální energie.
Různorodé energetické zdroje o celkovém výkonu 300 megawattů propojila dohromady společnost Amper Market byznysmena Jana Palaščíka.

bilně pracovat se spotřebou elektřiny,“ říká Tomáš Kortus ze společnosti E.ON Energie.

E.ON míří ještě výš. Ve střednědobém horizontu chce dát v Česku dohromady soustavu elektráren, které by mohly a uměly poskytovat podpůrné služby přenosové síti ČEPS. Zatím to není reálné. Změnu zažitých pravidel má přinést nová legislativa Evropské unie, která vstoupí v platnost nejspíše do tří let.

ČEZ spojil do virtuální elektrárny přede dvěma lety své kogenerační jednotky. Jedná se o menší energetické zdroje na zemní plyn o celkovém výkonu zhruba 100 megawattů, které provozuje dceřiná firma ČEZ Energo. „V posledním roce

zkoušíme také řízení spotřeby u vybraných velkých zákazníků. Ne ve všech případech je to možné, ale třeba v případě mrazíren nebo jiných průmyslových závodů existuje určitá flexibilita v načasování spotřeby elektřiny, kterou lze obchodně využít,“ říká místo předseda představenstva firmy ČEZ Esco Petr Štulc.

Podobné zásahy jsou možné samozřejmě jen se souhlasem odběratele. Ten na omezení odběru může i něco vydělat; o úsporu dosaženou v době vysokých cen elektřiny se s ním energetická společnost rozdělí.

Přetahovaná o teplárny

Čtvrtá je energetická skupina Solar Global, která je dalším zájemcem o provozování virtuální elektrárny. Zatím má k dispozici 35 megawattů ve vlastních fotovoltaikách a 50 megawattů výkonu solárních panelů u externích partnerů. Potřebnou flexibilitu má prozatím zajistit velkokapacitní bateriové úložiště, které chce tato firemní skupina postavit u obce Prakšice na Zlínsku.

Jak dodává Jan Fousek, ředitel dceřiné firmy Solar Global Energy, cílem je zapojit do systému také teplárenské zdroje. Problém je v tom, že na trhu je o ně doslova „rvačka“. Teplárny nebo plynové kogenerační zdroje by – s ohledem na možnost regulovat výkon v čase – chtěl získat do portfolia snad každý.

Klíčem k úspěchu virtuálních elektráren s vysokým podílem sluneční a větrné energie jsou přesné informace o počasí na nejbližší dny a hodiny. Společnosti Amper Market a Solar Global proto sestavily tým meteorologů, aby uměly předpovídat výrobu elektřiny z větrných parků a fotovoltaiky co možná nejpřesněji. Snad budou mít větší úspěšnost než „běžné rosníčky“. ●